

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 21 юни 2024 г.
(OR. en)

11462/24

Междуетноститутуционално досие:
2024/0599(NLE)

SOC 493
EMPL 299
ECOFIN 750
EDUC 240

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	19 юни 2024 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2024) 599 final
Относно:	Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 599 final.

Приложение: COM(2024) 599 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 19.6.2024 г.
COM(2024) 599 final

2024/0599 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

В Договора за функционирането на Европейския съюз от държавите членки се изисква да разглеждат икономическата си политика и насърчаването на заетостта като въпроси от общо значение и да координират действията си в рамките на Съвета. Съветът приема насоки за заетостта (член 148), като се пояснява, че те трябва да бъдат съвместими с общите насоки на икономическите политики (член 121).

Общите насоки на икономическите политики не са ограничени във времето, но насоките за заетостта трябва да се изготвят ежегодно. За първи път насоките бяха приети заедно (т. нар. „интегриран пакет“) през 2010 г. в подкрепа на стратегията „Европа 2020“. Интегрираните насоки останаха непроменени до 2014 г. През 2015 г. бяха приети преработени интегрирани насоки. През 2018 г. насоките за заетостта бяха приведени в съответствие с принципите на Европейския стълб на социалните права, прокламиран през ноември 2017 г. от Европейския парламент, Съвета и Комисията, с цел да насърчават реформите на национално равнище и да послужат като ориентир за подновен процес на възходяща конвергенция в цяла Европа, насочен към постигането на по-добри условия на труд и живот, и останаха непроменени през 2019 г. През 2020 г. те бяха променени, за да включват елементи, свързани с последиците от кризата с COVID-19, екологичния и цифровия преход и целите на ООН за устойчиво развитие. През 2021 г. те бяха пренесени от предходната година, като съображенията бяха адаптирани, за да отразят резултатите от Социалната среща на върха в Порто и Плана за действие на Европейския стълб на социалните права. През 2022 г. насоките бяха изменени, за да се приведе текстът в съответствие чрез пренасочване на съдържанието към обстановката след пандемията от COVID-19, внасяне на повече елементи, свързани със справедливостта по време на екологичния преход, отразяване на неотдавнашните инициативи на политиката и добавяне на елементи на политиката от особено значение в контекста на руското нашествие в Украйна. През 2023 г. те бяха отново пренесени от предходната година, като съображенията са адаптирани, за да отразят новите водещи цели на Съюза и националните цели в областта на заетостта, уменията и намаляването на бедността, както и най-новите инициативи. Тази година насоките са актуализирани, за да се включат повече елементи, свързани с образованието и обучението, както и с новите технологии, изкуствения интелект и алгоритмичното управление, и да се отразят най-новите инициативи на политиката от особено значение, като например работата през платформа, жилищата на достъпни цени и преодоляването на недостига на работна ръка и умения.

Заедно с общите насоки за икономическите политики насоките за заетостта се представят под формата на решение на Съвета относно насоките за политиките по заетостта на държавите членки (част II от Интегрираните насоки) и осигуряват основата за специфичните за всяка държава препоръки в съответните области.

Преразгледаните „Насоки за заетостта“ са следните:

Насока 5: Насърчаване на търсенето на работна ръка

Насока 6: Подобряване на предлагането на работна ръка и достъпа до заетост, придобиване на умения и компетентности през целия живот

Насока 7: Подобряване на функционирането на пазарите на труда и ефективността на социалния диалог

Насока 8: Насърчаване на равните възможности за всички, социалното приобщаване и борбата с бедността

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно насоки за политиките по заетостта на държавите членки

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 148, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент¹,

като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²,

след консултация с Комитета на регионите,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта³,

като има предвид, че:

- (1) Държавите членки и Съюзът трябва да работят за изготвянето на координирана стратегия за заетостта, и по-специално за насърчаването на квалифицирана, обучена и адаптивна работна сила, както и на пазари на труда, които са ориентирани към бъдещето и реагират на икономическите промени, за да бъдат постигнати целите за пълна заетост и социален прогрес, балансиран растеж, високо равнище на защита и подобряване качеството на околната среда, установени в член 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Като отчитат националните практики по отношение на отговорностите на социалните партньори, държавите членки трябва да разглеждат насърчаването на заетостта като въпрос от общ интерес и да координират действията си в тази насока в рамките на Съвета.
- (2) Съюзът трябва да се бори срещу социалното изключване и дискриминацията и да насърчава социалната справедливост и закрила, равенството между жените и мъжете, солидарността между поколенията и защитата на правата на детето, както е предвидено в член 3 от ДЕС. При определянето и осъществяването на своите политики и дейности Съюзът трябва да отчита изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата с бедността и социалното изключване, както и с постигането на висока степен на образование и обучение и защита на човешкото здраве, както е посочено в член 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

¹ Становище от [предстои да се определи ДАТА] 2024 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

² Становище от [предстои да се определи ДАТА] 2024 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

³ Становище от [предстои да се определи ДАТА] 2024 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

- (3) В съответствие с ДФЕС Съюзът разработи и въведе инструменти за координация в областта на икономическата политика и политиката по заетостта. Като част от тези инструменти насоките за политиките по заетостта на държавите членки („насоките“), изложени в приложението към настоящото решение (ЕС), заедно с общите насоки за икономическите политики на държавите членки и на Съюза, съдържащи се в Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета⁴, съставляват интегрираните насоки. Те следва да насочват изпълнението на политиките в държавите членки и в Съюза, отразявайки взаимозависимостта между държавите членки. Така полученият набор от координирани политики и реформи на равнището на Съюза и на национално равнище трябва да представлява подходяща цялостна устойчива комбинация от икономически политики, политики по заетостта и социални политики, която да доведе до положително въздействие върху пазарите на труда и обществото като цяло, до засилване на икономическата и социалната устойчивост и до ефективен отговор на средносрочните и дългосрочните предизвикателства, както и на последиците от кризи като пандемията от COVID-19 и увеличението на разходите за живот, свързано с агресивната война на Русия срещу Украйна.
- (4) За да се засилят икономическият и социалният напредък и възходящата конвергенция, да се подкрепят екологичният и цифровият преход, да се укрепи промишлената база на Съюза и пазарите на труда в Съюза да станат приобщаващи, конкурентоспособни и устойчиви, държавите членки следва да се справят с недостига на работна ръка и умения и да насърчават качествено и приобщаващо образование и обучение, като се обръща специално внимание на подобряването на основните умения, особено сред учениците в неравностойно положение, както и на НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика) в училищното и висшето образование, ориентирано към бъдещето професионално образование и обучение, и повишаване на квалификацията и преквалификацията през целия живот, както и ефективни активни политики по заетостта и подобряване на условията на труд и възможностите за професионално развитие. Това е от особено значение за по-слабо развитите, отдалечените и най-отдалечените региони на ЕС, където нуждите са най-големи. Недостигът може да бъде преодолян допълнително чрез подобряване на справедливата мобилност на работниците и учещите в рамките на ЕС и чрез привличане на таланти от държави извън ЕС. Освен това следва да се засилят връзките между системите за образование и обучение и пазара на труда и да се признават уменията, знанията и компетентностите, придобити чрез неформално и информално учене.
- (5) Насоките са в съответствие с новата рамка на ЕС за икономическо управление, която влезе в сила на 30 април 2024 г., действащото законодателство на Съюза и различни инициативи на Съюза, включително препоръките на Съвета от 14 юни 2021 г.⁵, 29 ноември 2021 г.⁶, 5 април 2022 г.⁷, 16 юни 2022 г.⁸,

⁴ Препоръка (ЕС) 2015/1184 на Съвета от 14 юли 2015 г. относно общи насоки за икономическите политики на държавите членки и на Европейския съюз (ОВ L 192, 18.7.2015 г., стр. 27).

⁵ Препоръка (ЕС) 2021/1004 на Съвета от 14 юни 2021 г. за създаване на Европейска гаранция за децата (ОВ L 223, 22.6.2021 г., стр. 14).

⁶ Препоръка на Съвета от 29 ноември 2021 г. относно подходите за смесено обучение с цел висококачествено и приобщаващо основно и средно образование (ОВ C 504, 14.12.2021 г., стр. 21).

⁷ Препоръка на Съвета от 5 април 2022 г. относно изграждане на мостове за ефективно европейско сътрудничество в областта на висшето образование (ОВ C 160, 13.4.2022 г., стр. 1).

28 ноември 2022 г.⁹, 8 декември 2022 г.¹⁰, 30 януари 2023 г.¹¹, 12 юни 2023 г.¹² и 27 ноември 2023 г.¹³, Препоръка (ЕС) 2021/402) на Комисията¹⁴, Резолюция на Съвета от 26 февруари 2021 г.¹⁵, съобщенията на Комисията „Изграждане на икономика, която работи за хората: план за действие за социалната икономика“¹⁶, относно Плана за действие в областта на цифровото образование за 2021—2027 г.¹⁷, относно Стратегията за правата на хората с увреждания за периода 2021—2030 г.¹⁸, относно Пакета за заетостта на хората с увреждания¹⁹, относно европейската стратегия за полагане на грижи²⁰, „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“²¹, „Укрепване на социалния диалог в Европейския съюз“²², „По-добро оценяване на разпределителното въздействие на политиките на държавите членки“²³ и „Недостиг на работна ръка и умения в ЕС: план за действие“²⁴, решения (ЕС) 2021/2316²⁵ и (ЕС) 2023/936²⁶ на Европейския парламент и на Съвета, директиви (ЕС) 2022/2041²⁷, (ЕС)

- 8 Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно европейски подход към микроуверенията с цел стимулиране на ученето през целия живот и пригодността за заетост (ОВ С 243, 27.6.2022 г., стр. 10), Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно индивидуални сметки за обучение (ОВ С 243, 27.6.2022 г., стр. 26), Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно гарантирането на справедлив преход към неутралност по отношение на климата (ОВ С 243, 27.6.2022 г., стр. 35) и Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие (ОВ С 243, 27.6.2022 г., стр. 1).
- 9 Препоръка на Съвета от 28 ноември 2022 г. относно пътищата към успеха в училище и за замяна на Препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г. относно политики за намаляване на преждевременното напускане на училище (ОВ С 469, 9.12.2022 г., стр. 1).
- 10 Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно достъпа до висококачествени дългосрочни грижи на достъпни цени (ОВ С 476, 15.12.2022 г., стр. 1) и Препоръка на Съвета от 8 декември 2022 г. относно образованието и грижите в ранна детска възраст: целите от Барселона за 2030 година (ОВ С 484, 20.12.2022 г., стр. 1).
- 11 Препоръка на Съвета от 30 януари 2023 г. относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване (ОВ С 41, 3.2.2023 г., стр. 1).
- 12 Препоръка на Съвета от 12 юни 2023 г. относно укрепването на социалния диалог в Европейския съюз (ОВ С/2023/1389, 6.12.2023 г.).
- 13 Препоръка на Съвета от 27 ноември 2023 г. относно разработването на рамкови условия за социалната икономика (ОВ С/2023/1344, 29.11.2023 г.).
- 14 Препоръка (ЕС) 2021/402 на Комисията от 4 март 2021 г. за ефективна активна подкрепа за заетостта вследствие на кризата с COVID-19 (ЕАПЗ) (ОВ L 80, 8.3.2021 г., стр. 1).
- 15 Резолюция на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021 — 2030 г.) (ОВ С 66, 26.2.2021 г., стр. 1).
- 16 COM(2021) 778 final.
- 17 COM(2020) 624 final.
- 18 COM(2021) 101 final.
- 19 [Пакет за заетостта на хората с увреждания с цел подобряване на резултатите на пазара на труда за хората с увреждания — Заетост, социални въпроси и приобщаване — Европейска комисия \(europa.eu\).](#)
- 20 COM(2022) 440 final.
- 21 COM(2023) 62 final.
- 22 COM(2023) 38 и 40 final.
- 23 COM(2022) 494 final.
- 24 COM(2024) 131 final.
- 25 Решение (ЕС) 2021/2316 на Европейския парламент и на Съвета от 22 декември 2021 г. относно Европейска година на младежта (2022 г.) (ОВ L 462, 28.12.2021 г., стр. 1).
- 26 Решение (ЕС) 2023/936 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. относно Европейска година на уменията (ОВ L 125, 11.5.2023 г., стр. 1).
- 27 Директива (ЕС) 2022/2041 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз (ОВ L 275, 25.10.2022 г., стр. 33).

2022/2381²⁸ и (ЕС) 2023/970²⁹ на Европейския парламент и на Съвета, и Предложението на Комисията за директива на Европейския парламент и на Съвета от 9 декември 2021 г. относно подобряването на условията на труд при работата през платформа³⁰.

- (6) Европейският семестър обединява различни инструменти в обща рамка за интегрирана многостранна координация и наблюдение на икономическите политики и политиките по заетостта в Съюза. Европейският семестър цели да постигне устойчивост на околната среда, производителност, справедливост и макроикономическа стабилност, като в същото време интегрира принципите на Европейския стълб на социалните права и неговия инструмент за мониторинг — набора от социални показатели, което също така позволява анализ на рисковете и предизвикателствата пред възходящата социална конвергенция в Съюза, и осигурява солидно сътрудничество със социалните партньори, гражданското общество и други заинтересовани страни. Наред с това той подкрепя постигането на целите за устойчиво развитие. Икономическите политики и политиките по заетостта на Съюза и на държавите членки следва да вървят ръка за ръка със справедливия преход на Съюза към неутрална по отношение на климата, екологично устойчива и цифрова икономика, да повишават конкурентоспособността, да осигуряват адекватни условия на труд, да насърчават иновациите, да утвърждават социалната справедливост, равните възможности и възходящата социално-икономическа конвергенция, както и да преодоляват неравенствата и регионалните различия.
- (7) Изменението на климата и други свързани с околната среда предизвикателства, необходимостта да се осигури справедлив екологичен преход, енергийна независимост, повишена конкурентоспособност на отраслите с нулеви нетни емисии и необходимостта да се гарантира отворената стратегическа автономност на Европа, както и развитието на цифровизацията, изкуствения интелект и икономиката на платформите, увеличаването на работата от разстояние и демографските промени трансформират значително икономиките и обществата в Съюза. Съюзът и неговите държави членки трябва да работят съвместно с цел ефективно и проактивно предприемане на действия във връзка с тези структурни развития и при необходимост да адаптират съществуващите системи, като отчитат тясната взаимозависимост на икономиките и пазарите на труда на държавите членки и свързаните с тях политики. Това изисква съгласувани, амбициозни и ефективни действия на политиката както на равнището на Съюза, така и на национално равнище, като се признава ролята на социалните партньори в съответствие с ДФЕС и разпоредбите на Съюза за икономическото управление, като се взема предвид Европейският стълб на социалните права. Тези мерки на политиката следва да включват насърчаване на устойчивите инвестиции във всички региони на ЕС, подновен ангажимент за подходящо планирани реформи и инвестиции, които засилват устойчивия и приобщаващ икономически растеж, създаването на качествени работни места, производителността, адекватните условия на труд, социалното и

²⁸ Директива (ЕС) 2022/2381 на Европейския парламент и на Съвета от 23 ноември 2022 г. за подобряване на баланса между половете сред директорите на дружества, регистрирани на фондовата борса, и за свързаните с това мерки (ОВ L 315, 7.12.2022 г., стр. 44).

²⁹ Директива (ЕС) 2023/970 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. за укрепване прилагането на принципа на равно заплащане на жените и мъжете за равен труд или за труд с равна стойност чрез прозрачност в заплащането и механизми за прилагане (ОВ L 132, 17.5.2023 г., стр. 21).

³⁰ COM (2021) 762 final.

териториалното сближаване, възходящата социално-икономическа конвергенция, устойчивостта и упражняването на фискална отговорност.

Както е посочено в Препоръката на Съвета от 16 юни 2022 г. относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, систематичното интегриране на измерението на образованието и обучението в други политики, свързани с екологичния преход и устойчивото развитие, като перспектива за целия живот, може да подпомогне изпълнението на тези политики. Подкрепата следва да се предоставя от съществуващите програми за финансиране на Съюза, и по-специално от Механизма за възстановяване и устойчивост, създаден с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета³¹, и от фондовете на политиката на сближаване, включително Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета³², и Европейския фонд за регионално развитие, уреден с Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета³³, както и Фонда за справедлив преход, създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета³⁴. Действията на политиката следва да съчетават мерки, свързани както с търсенето, така и с предлагането, като същевременно отчитат икономическото и социалното въздействие на тези мерки и въздействието им върху околната среда и заетостта.

- (8) В Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията през ноември 2017 г.³⁵, се определят 20 основни принципа и права, с които да се подпомогнат добре работещите и справедливи пазари на труда и социални системи, структурирани в три категории: равни възможности и достъп до пазара на труда, справедливи условия на труд, както и социална закрила и приобщаване. Посочените принципи и права дават стратегическа насока на Съюза, като гарантират, че преходите към неутралност по отношение на климата, устойчивост на околната среда и цифровизация и въздействието на демографските промени са социално справедливи и недискриминиращи никого и запазват териториалното сближаване. Европейският стълб на социалните права, със съпътстващият го набор от социални показатели, представлява референтна рамка за наблюдение на резултатите в областта на заетостта и социалните показатели на държавите членки и възходящата социална конвергенция в Съюза, за стимулиране на реформите и инвестициите на национално, регионално и местно равнище и за съчетаване на социалното и пазарното измерение в днешната съвременна икономика, включително чрез насърчаване на социалната икономика. На 4 март 2021 г. Комисията представи план за действие за прилагането на Европейския стълб на социалните права („план за действие“), включващ амбициозни, но реалистични водещи цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и

³¹ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17).

³² Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21).

³³ Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60).

³⁴ Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).

³⁵ Междунституционална прокламация относно Европейския стълб на социалните права (ОВ C 428, 13.12.2017 г., стр. 10).

намаляването на бедността и допълнителни подцели за 2030 г., както и преразгледания набор от социални показатели.

- (9) Както беше признато от държавните ръководители на Социалната среща на върха в Порто на 8 май 2021 г., прилагането на Европейския стълб на социалните права ще засили стремежа на Съюза към цифров, екологичен и справедлив преход и ще допринесе за постигането на възходяща социална и икономическа конвергенция и за справяне с демографските предизвикателства. Те подчертаха, че социалното измерение, социалният диалог и активното участие на социалните партньори са в основата на една силно конкурентна социална пазарна икономика, и приветстваха новите водещи цели на Съюза. Те потвърдиха и решимостта си, както е установено в Стратегическата програма на Европейския съвет за периода 2019—2024 г., да продължат все по-задълбочено да прилагат Европейския стълб на социалните права на равнището на Съюза и на национално равнище, като надлежно се съобразяват със съответните области на компетентност и принципите на субсидиарност и пропорционалност. Накрая те подчертаха, че е важно да се следи отблизо, включително на най-високо равнище, постигнатият напредък по изпълнението на Европейския стълб на социалните права и водещите цели на Съюза за 2030 г.
- (10) Водещите цели на Съюза за 2030 г. по отношение на заетостта (минимум 78 % от населението на възраст 20—64 години следва да са заети), уменията (минимум 60 % от всички възрастни следва да участват в обучение всяка година) и намаляването на бедността (поне 15 милиона по-малко лица, изложени на риск от бедност или социално изключване, включително пет милиона деца), които бяха приветствани от държавните и правителствени ръководители на Социалната среща на върха в Порто на 8 май 2021 г. и от Европейския съвет през юни 2021 г., ще помогнат, заедно с набора от социални показатели, при наблюдението на напредъка по прилагането на принципите на Европейския стълб на социалните права като част от рамката за координация на политиките в контекста на европейския семестър. Освен това на Социалната среща на върха в Порто държавите членки бяха призовавани да определят амбициозни национални цели, които, отчитайки надлежно началната позиция на всяка държава, следва да представляват адекватен принос за постигането на водещите цели на Съюза за 2030 г. Между септември 2021 г. и юни 2022 г., по покана на Комисията, държавите членки представиха своите национални цели. На заседанието на Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси (Съвета EPSCO) през юни 2022 г. министрите подчертаха, че е важно да се следи отблизо постигнатият напредък по изпълнението на Европейския стълб на социалните права и водещите цели на ЕС за 2030 г. В този контекст напредъкът по тези национални цели е проследен в съвместния доклад за заетостта за 2024 г. и е включен в инструментите за мониторинг на европейския семестър. Освен това съвместният доклад за заетостта за 2024 г. съдържа „анализ по държави на първия етап“ относно потенциалните рискове за възходящата социална конвергенция, в който седем държави бяха определени като изпитващи потенциални рискове, което доведе до задълбочен „анализ на втория етап“ за тези седем държави членки³⁶.

³⁶

В резултат на това беше изготвен работен документ на службите на Комисията ([https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2024\)132&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2024)132&lang=en)), който се основава на ключовите послания на консултативните органи на Съвета EPSCO относно възможна рамка за засилване на оценката и мониторинга на рисковете за възходящата социална конвергенция в Съюза, които послужиха като основа за дебатите във връзка с европейския семестър на заседанието на Съвета EPSCO през юни 2023 г.

- (11) След руското нашествие в Украйна в заключенията си от 24 февруари 2022 г. Европейският съвет осъди действията на Русия, насочени към подкопаване на европейската и световната сигурност и стабилност, и изрази солидарност с украинския народ, като подчерта нарушаването от страна на Русия на международното право и принципите на Устава на Организацията на обединените нации. В настоящия контекст, с временната закрила, предоставена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета и удължена с Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2409 на Съвета³⁷, на разселените лица, бягащи от агресивната война на Русия срещу Украйна, се предлага бърза и ефективна помощ в държавите от Съюза и им се позволява да се ползват от минимални права в целия Съюз, които осигуряват адекватно ниво на закрила. С участието си на европейските пазари на труда разселените лица от Украйна могат да допринесат за укрепване на икономиката на Съюза и да подпомогнат своята държава и сънародниците си у дома. В бъдеще придобитите опит и умения може да допринесат за възстановяването на Украйна. За непридружените деца и юноши временната закрила дава право на законно настойничество и достъп до образование и грижи за децата. Държавите членки следва да продължават да включват социалните партньори в разработването, изпълнението и оценката на мерките на политиката, насочени към преодоляване на предизвикателствата, свързани със заетостта и уменията, включително признаването на квалификациите на лицата, разселени от Украйна. Социалните партньори играят ключова роля за смекчаване на последиците от войната по отношение на запазването на заетостта и производството.
- (12) Реформите на пазара на труда, включително националните механизми за определяне на заплатите, следва да зачитат националните практики на социален диалог и автономността на социалните партньори с оглед на осигуряването на справедливи заплати, които дават възможност за достоен жизнен стандарт, устойчив растеж и възходяща социално-икономическа конвергенция. Такива реформи следва също така да предоставят възможност за всеобхватно разглеждане на социално-икономическите фактори, включително подобряването на устойчивостта, конкурентоспособността, иновациите, създаването на качествени работни места, условията на труд, бедността сред работещите, образованието, обучението и уменията, общественото здраве, социалната закрила и приобщаване, както и реалните доходи. На срещата на върха във Вал Дюшес през 2024 г. беше потвърдено значението на социалния диалог за справяне с предизвикателствата в сферата на труда, включително с недостига на работна ръка и умения.

Механизмът за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза подкрепят държавите членки при осъществяването на реформи и инвестиции, които са в съответствие с приоритетите на Съюза, като правят европейските икономики и общества по-устойчиви, гъвкави и по-добре подготвени за екологичния и цифровия преход в променящата се обстановка, последвала пандемията от COVID-19. Агресивната война на Русия срещу Украйна

³⁷ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 4 март 2022 г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от Украйна по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила (ОВ L 71, 4.3.2022 г., стр. 1) и Решение за изпълнение (ЕС) 2023/2409 на Съвета от 19 октомври 2023 г. за удължаване на срока на временната закрила, въведена с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382.

допълнително утежни вече съществуващите социално-икономически предизвикателства, след като по-високите цени на енергията засегнаха най-вече домакинствата с ниски доходи. Държавите членки и Съюзът следва да продължат да гарантират, че социалните, трудовите и икономическите въздействия са смекчени и че преходите са социално справедливи и честни, също и с оглед на факта, че повишената отворена стратегическа автономност и ускореният екологичен преход ще спомогнат за намаляване на зависимостта от вноса на енергия и други стратегически продукти и технологии, по-специално от Русия. От съществено значение са укрепването на устойчивостта и полагането на усилия за изграждането на приобщаващо и гъвкаво общество, в което хората са защитени и разполагат с лостове да предвиждат и управляват промените и в което те могат да участват активно в обществения и икономическия живот.

Необходим е съгласуван набор от активни политики по заетостта, състоящи се от стимули за временно и целево наемане на работа и преход, политики за умения, включващи ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, и целенасочени, ефективни и адаптивни услуги в областта на заетостта, за да се подкрепят преходите на пазара на труда и да се оползотвори неизползваният потенциал на пазара на труда, включително в съответствие с подхода на активното приобщаване и в контекста на екологичната и цифровата трансформация, както се подчертава, наред с другото, в Декларацията от Ла Юлп относно бъдещето на Европейския стълб на социалните права³⁸. Следва да се гарантират подходящи условия на труд, включително безопасността и здравето при работа, както и физическото и психичното здраве на работниците.

- (13) Дискриминацията във всичките ѝ форми следва да бъде преодоляна, равенството между половете да бъде гарантирано и да бъде подкрепена заетостта на младите хора. Равният достъп и възможности за всички следва да бъдат гарантирани, а бедността и социалното изключване, по-специално на децата, хората с увреждания и ромите, следва да бъдат ограничени, по-специално като се гарантира ефективно функциониране на пазарите на труда и подходящи и приобщаващи системи за социална закрила, както е посочено в Препоръката на Съвета от 8 ноември 2019 г. и Препоръката на Съвета от 30 януари 2023 г.³⁹ Освен това следва да се премахнат пречките пред приобщаващото и ориентирано към бъдещето образование, обучение, учене през целия живот и участие на пазара на труда, а държавите членки следва да инвестират в образованието и грижите в ранна детска възраст в съответствие с Европейската гаранция за децата и Препоръката на Съвета относно образованието и грижите в ранна детска възраст („целите от Барселона за 2030 г.“), в повишаването на привлекателността и приобщаващия характер на професионалното образование и обучение в съответствие с Препоръката на Съвета относно професионалното образование и обучение, както и в областта на цифровите и екологичните умения в съответствие с плана за действие в областта на цифровото образование, Препоръката на Съвета относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, и Препоръката на Съвета относно пътищата към успех в

³⁸ Декларация от Ла Юлп относно бъдещето на Европейския стълб на социалните права. Ла Юлп, Белгия, 16 април 2024 г.

³⁹ Препоръка на Съвета от 30 януари 2023 г. относно адекватен минимален доход, гарантиращ активно приобщаване (ОВ С 41, 3.2.2023 г., стр. 1).

училище. Достъпът до жилища на достъпни цени, включително социални жилища, е необходимо условие за гарантирането на равни възможности. Навременният и равен достъп до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи в съответствие с Препоръката на Съвета относно достъпа до финансово приемливи висококачествени дългосрочни грижи, както и здравните услуги, включително превенцията и насърчаването на здравните грижи, са от особено значение с оглед на потенциалните бъдещи рискове за здравето и в контекста на застаряващите общества.

Потенциалът на хората с увреждания да допринасят за икономическия растеж и социалното развитие следва да бъде допълнително реализиран в съответствие със стратегията за правата на хората с увреждания⁴⁰, в която държавите членки се приканват да определят цели за заетост и учене за възрастни за хората с увреждания. В Стратегическата рамка на ЕС за ромите се подчертава потенциалът в маргинализираните ромски общности за намаляване на недостига на работна ръка и умения и се цели намаляване на разликата в трудовата заетост между ромите и общото население поне наполовина⁴¹. Новите технологии и променящите се работни места в целия Съюз позволяват по-гъвкави схеми на работа, както и по-добра производителност и баланс между професионалния и личния живот, като същевременно допринасят за изпълнението на екологичните ангажименти на Съюза. Тези развития поставят и нови предизвикателства пред пазарите на труда, които се отразяват на условията на труд, здравето и безопасността на работното място и реалния достъп до адекватна социална закрила за работниците и самостоятелно заетите лица. Държавите членки следва да гарантират, че новите форми на организация на труда водят до качествени и подходящи здравословни и безопасни работни места и условия на труд, както и баланс между професионалния и личния живот, като се запазват установените трудови и социални права и се укрепва европейският социален модел.

- (14) Интегрираните насоки следва да служат за основа на препоръките, които Съветът може да отправи към отделните държави членки. Държавите членки трябва да използват пълноценно ресурсите си по REACT-EU, установени с Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета⁴², който подсилва фондовете в областта на политиката за сближаване за периода 2014—2020 г. и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ФЕПНЛ) до 2023 г. Поради настоящата украинска криза Регламент (ЕС) 2020/2221 беше допълнително подсилен с Регламент (ЕС) 2022/562 на Европейския парламент и на Съвета⁴³ и с допълнително изменение на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и

⁴⁰ COM(2021) 101 final.

⁴¹ Стратегическата рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2020—2030 г., COM(2020) 620 final.

⁴² Регламент (ЕС) 2020/2221 на Европейския парламент и на Съвета от 23 декември 2020 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 по отношение на допълнителните средства и уредбата за изпълнение с цел оказване на помощ за улесняване на преодоляването на последиците от кризата в контекста на пандемията от COVID-19 и социалните последици от нея и за подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) (ОВ L 437, 28.12.2020 г., стр. 30).

⁴³ Регламент (ЕС) 2022/562 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 223/2014 по отношение на Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE) (ОВ L 109, 8.4.2022 г., стр. 1).

на Съвета⁴⁴, отнасящо се до увеличено предварително финансиране за REACT-EU, както и с нов разход за единица продукт с цел да се подпомогне ускорената интеграция на хората, напускащи Украйна и влизащи в Съюза, съгласно предвиденото в Регламент (ЕС) 2022/613 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵.

Освен това за програмния период 2021—2027 г. държавите членки следва да използват в пълна степен Европейския социален фонд плюс, Европейския фонд за регионално развитие, Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза, включително Фонда за справедлив преход, както и програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁶, както и инструмента за техническа подкрепа (ИТП), за да насърчават качествената заетост и социалните инвестиции, да водят борба с бедността, социалното изключване и дискриминацията, да гарантират достъпността и приобщаването и да подкрепят възможностите за повишаване на квалификацията и за преквалификация на работната сила, ученето през целия живот и висококачественото образование и обучение за всички, включително цифровата грамотност и цифровите умения, за да могат хората да придобият знанията и квалификациите, необходими за цифровата и екологична икономика. Държавите членки следва също така да използват пълноценно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници, създаден с Регламент (ЕС) 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁷, за да подкрепят работниците, съкратени в резултат на големи реструктурирания, например социално-икономически трансформации, произтичащи от глобални тенденции, и технологични и екологични промени. Макар интегрираните насоки да са предназначени за държавите членки и Съюза, те следва да се изпълняват в партньорство с всички национални, регионални и местни органи, с активното участие на парламентите, както и на социалните партньори и представителите на гражданското общество.

- (15) Действайки в рамките на мандатите си съгласно Договорите, Комитетът по заетостта и Комитетът за социална закрила трябва да следят как съответните политики се изпълняват с оглед на насоките за политиките по заетостта. Тези комитети и други подготвителни органи на Съвета, участващи в координацията на икономическите и социалните политики, трябва да работят в тясно сътрудничество. Диалогът относно политиките между Европейския парламент, Съвета и Комисията, по-специално по отношение на насоките на държавите членки, следва да се поддържа.
- (16) Беше проведена консултация с Комитета за социална закрила,

⁴⁴ Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159).

⁴⁵ Регламент (ЕС) 2022/613 на Европейския парламент и на Съвета от 12 април 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 223/2014 по отношение на увеличено предварително финансиране със средства по линия на REACT-EU и за определяне на разход за единица продукт (ОВ L 115, 13.4.2022 г., стр. 38).

⁴⁶ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

⁴⁷ Регламент (ЕС) 2021/691 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. относно Европейския фонд за приспособяване към глобализацията за съкратени работници (ЕФПГ) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1309/2013 (ОВ L 153, 3.5.2021 г., стр. 48).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приемат се насоките за политиките по заетостта на държавите членки (наричани по-нататък „насоките“), съдържащи се в приложението. Насоките са част от интегрираните насоки.

Член 2

Държавите членки вземат предвид насоките в своите политики по заетостта и програми за реформи, за които те представят доклад в съответствие с член 148, параграф 3 отДФЕС.

Член 3

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*